

3. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» № 2783-XII від 16.11.92, ВВР, 1993, № 1.
4. Куліш А. М. Інформаційне право України : навчальний посібник / А. М. Куліш, Т. А. Кобзева, В. С. Шапіро. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 160 с.
5. Ярош О.Б. Загальна теорія політики. - Луцьк: РВВ "Вежа" Волин. держ. ун-ту Ім. Лесі Українки, 2005,- 240 с.

Путятинська М., Шалабай М., Юзвик А.
*студенти магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри
кримінального права і процесу, економічної безпеки
та правоохоронної діяльності ЗУНУ
Олійничук О.І.*

ЗАКОНОДАВЧА ПІДТРИМКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ДІЇ КАРАНТИНУ

Жорсткі карантинні заходи, введені відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» від 11 березня 2020 р. № 211 [7], призвели до того, що суб'єкти господарювання зіткнулися з новими перешкодами, серед яких повне припинення роботи, вимушене переведення працівників на дистанційну роботу або «простій», наростання дебіторської заборгованості і втрата клієнтів та, відповідно, відсутність доходів для забезпечення виплати заробітної плати працівникам й обов'язкових платежів до бюджету, звернення до положень про форс-мажор, які раніше не застосовувалися, неможливість виконання судових рішень та ін.

Впродовж дії карантину Верховною Радою України було прийнято ряд законів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної та забезпечення податкових та інших пільг і, відповідно, підтримки бізнесу:

– Закон України № 530-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 17.03.2020 р. [3];

– Закон України № 533-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 17.03.2020 р. [5];

– Закон України № 540-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових

соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 30.03.2020 р. [4];

– Закон України № 591-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо додаткової підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 13.05.2020 р. [6].

Розглянемо детальніше зміни в господарській практиці відповідно до вищезазначених законодавчих новацій в умовах дії карантину.

Законом України № 530-IX від 17.03.2020 р були внесені зміни до ч. 2 ст. 14-1 Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні» [8] і тепер карантин, встановлений Кабінетом Міністрів України, входить до переліку форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили). Відповідно на даний час є дещо спрощеною процедура подачі заяви на отримання сертифікату про форс-мажорні обставин. Для отримання сертифікату достатньо подати заяву на офіційну електронну адресу відповідного представництва торгово-промислової палати з наданням: копії договору, виконання зобов'язань за яким є неможливим; копії наказу (розпорядження) підприємства; копії письмового повідомлення контрагента про неможливість виконання зобов'язань у встановлений термін у зв'язку з форс-мажором.

У заяві необхідно, зокрема: вказати найменування, обсяг і термін настання невиконаних зобов'язань за договором у зв'язку з форс-мажором, а також підтвердити факт належного виконання зобов'язань за договором до дати настання форс-мажорних обставин.

В орендних зобов'язаннях торгово-промислова палата рекомендує надавати документи, які підтверджують неможливість використання приміщення за цільовим призначенням (зокрема листи орендодавця, наказ орендодавця, наказ орендаря).

Водночас, як наголошує Д. Мінченко, між введенням карантину і неможливістю виконати договірні зобов'язання повинен бути встановлений прямий причинно-наслідковий зв'язок. Наприклад, торгово-промислова палата може підтвердити орендарю неможливість цільового використання приміщення, або заборону ведення підприємницької діяльності, але не може підтвердити неможливість своєчасної оплати орендної плати [1].

В умовах фінансово-економічної кризи на фоні карантинних обмежень з метою недопущення поширення коронавірусної хвороби (COVID-19) для багатьох суб'єктів господарювання надзвичайно гостро постало питання неможливості використання за цільовим призначенням приміщень суб'єктами господарювання, які відповідно до інструкцій повинні були припинити чи обмежити свою діяльність.

Так, згідно із ч. 4 ст. 762 Цивільного кодексу (ЦК) України «наймач має право вимагати зменшення плати, якщо через обставини, за які він не відповідає, можливість користування майном істотно зменшилася»; а

ч. 6 ст. 762 ЦК України передбачено, що «наймач звільняється від плати за весь час, протягом якого майно не могло бути використане ним через обставини, за які він не відповідає» [9]. Законом №540-IX від 30.03.2020 р передбачено, що з моменту встановлення карантину і до його завершення наймач може бути звільнений від плати за користування майном відповідно до ч. 6 ст. 762 ЦК України [4]. Водночас, як свідчить практика, в такому вигляді ця норма є суто декларативною і закон все ж залишає врегулювання питання оплати орендної плати при неможливості використовувати об'єкт оренди на розсуд сторін.

У будь-якому випадку звільнення від орендної плати можливе тільки в разі, якщо орендар належним чином доведе неможливість використання майна з незалежних від нього обставин, і звільнення від орендної плати або її зменшення має бути врегульовано сторонами в тій формі, в якій укладено договір найму (оренди). Сторони повинні укласти додаткову угоду про внесення відповідних змін і спільно врегулювати період звільнення від орендної плати, повернення авансу, або зарахування вже оплаченої орендної плати в рахунок періодів оренди після завершення карантину.

Ще однією надзвичайно важливою, на наш погляд, законодавчою новацією, яка направлена на пом'якшення наслідків карантину для бізнес-суб'єктів, є звільнення від сплати штрафів, пені та мораторій на перевірки. Так, Законом №591-IX від 13.05.2020 р. передбачено, що тимчасово штрафні санкції не застосовуються за ряд порушень, вчинених протягом періоду з 1 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19). До них віднесено: несвоєчасну сплату (несвоєчасне перерахування) єдиного внеску; неповну сплату або несвоєчасну сплату суми єдиного внеску одночасно з видачею сум виплат, на які нараховується єдиний внесок (авансових платежів); несвоєчасне подання звітності, передбаченої цим Законом, до податкових органів [6].

Також встановлено, що протягом періоду з 1 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19): платникам єдиного внеску не нараховується пеня, а нарахована пеня за ці періоди підлягає списанню; штрафні санкції не застосовуються за порушення податкового законодавства, вчинені протягом вищезазначеного періоду. Проте виняток становлять специфічні порушення щодо договорів страхування, відчуження майна, підакцизних товарів, порушення нарахування, декларування та сплати податку на додану вартість, акцизного податку,

рентної плати; платникам податків не нараховується пеня, а нарахована, але не сплачена за цей період пеня підлягає списанню.

Водночас було запроваджено мораторій на проведення податкових документальних та фактичних перевірок на період з 18 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), крім документальних позапланових перевірок лише тих платників податків, які задекларували про відшкодування їм (тобто повернення) з державного бюджету податку на додану вартість у сумі більше 100 тис. грн, а саме перевірок у частині виключно законності ними такого декларування. Документальні та фактичні перевірки, що були розпочаті до 18 березня 2020 року та не були завершеними, тимчасово зупиняються по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19). Таке зупинення перериває термін проведення перевірки та не потребує прийняття будь-яких додаткових рішень контролюючим органом [2].

Прийняті заходи з підтримки бізнесу в умовах карантинних обмежень здатні певною мірою нейтралізувати ряд загроз діяльності суб'єктів господарювання, однак без системної програми допомоги підприємству вони не зможуть довго протистояти всім викликам і загрозам сьогодення та втримувати рівень економічної безпеки на прийнятному рівні. Відтак, чимало з них стикнуться з процедурою банкрутства, а вітчизняна економіка і надалі стикатиметься з наслідками системної перманентної кризи.

Список використаних джерел

1. Минченко Д. 4 важных изменения законодательства в связи с коронавирусом. 03.05.2020. URL: <https://pravo.ua/4-vazhnyh-izmenenija-zakonodatelstva-v-svjazi-s-koronavirusom/>
2. Перелік заходів державної підтримки. URL: <https://sme.gov.ua/covid19-qa/>
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України № 530-IX від 17.03.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-20#n38>
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України № 540-IX від 30.03.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540-20#Text>

5. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України № 533-IX від 17.03.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/533-20#Text>
6. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо додаткової підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) : Закон України № 591-IX від 13.05.2020 р. URL:
7. Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19 : Постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zapobigannya-poshim110320rennyu-na-teritoriyi-ukrayini-koronavirusu-covid-19>
8. Про торгово-промислові палати в Україні : Закон України № 671/97-ВР від 02.12.1997. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671/97-%D0%B2%D1%80#Text>
9. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Симан Т.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри
конституційного, адміністративного та
фінансового права ЗУНУ
Чудик Н.О*

ВИБОРИ ТА ЇХ РОЛЬ В ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ

Актуальність дослідження: Державотворення в Україні, а також зростання ролі народу як єдиного джерела влади - вимагає дослідження проблем, пов'язаних з удосконаленням процесів політичних виборів. В умовах посилення вибору громадян на прийняття політичних рішень і формування демократичної правової держави особливої актуальності набувають питання щодо оптимізації технологій виборчих процесів.

Мета дослідження: виявлення функціональних та сутнісних особливостей розвитку політичних виборів в Україні, визначення ролі державного управління в їх функціонуванні й вироблення практичних пропозицій і рекомендацій щодо подальшого їх розвитку в умовах демократизації суспільних процесів.

Завдання дослідження: засвоїти поняття "політичні вибори", зробити аналіз функціональних особливостей політичних виборів у демократичному суспільстві.